

Nábožensky vzdělávací tvorba doby barokní

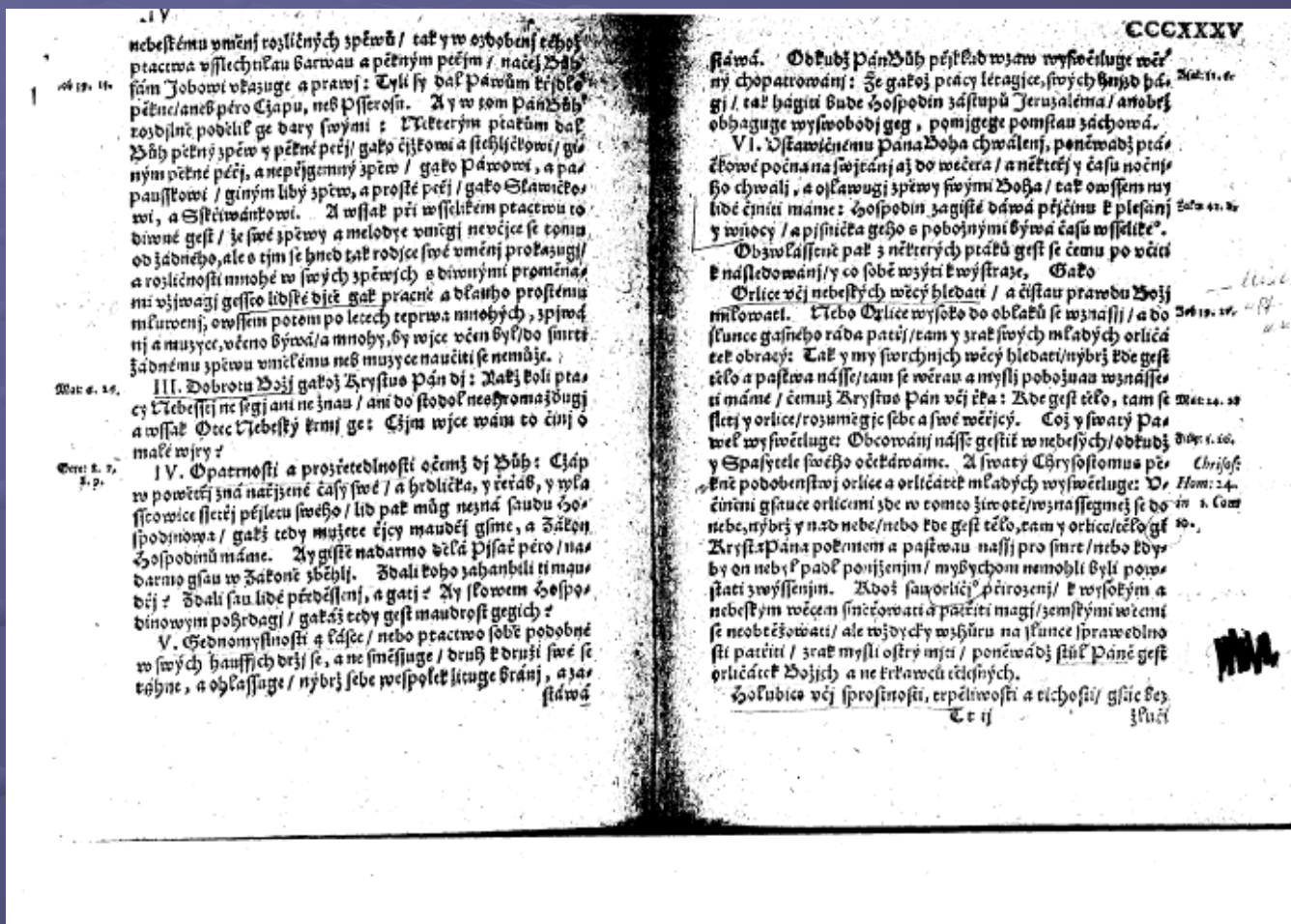
Zpracováno k projektu FRVŠ
3163/2012

XII. Věřoučné encyklopedie

- Konečný, Matouš
*Theatrum divinum, to jest Divadlo boží,
anjelům i lidem žádostivé, 1616*

Konečný, Matouš

Theatrum divinum, to jest Divadlo boží, anjelům i lidem žádostivé, 1616

Konečný, Matouš

Theatrum divinum, to jest Divadlo boží, anjelům i lidem žádostivé, 1616

Mat. 10. 16. Jluči zlosti a hořkosti / k čemuž y Kristus Pán nás uobedřuje
ze sprostni gako hořkubice.

Čápi včj rodechosti, a obměňování se za dobrodinj: nebo
oni staré rodiče své krmj, y přenášejí z místa na místo.

Slepice svých kuřátek pod křídla schraňováním / a pro-
stým, gim wšak přigonným wofánjm / pokrmu z vřt svých
podávánjm / y z země wyšrabovánjm / y proti kuřátku se pos-
tawovánjm / wšak uže Boží křáťwé nás lidj opatrovánjm / a
rodičů o djetky wšastně, z powímofiti y křáťky wstawicně pe-
čovánj. Protož Kristus Pán dj : že chčel mnohobrate
Jeruzalémské obywatelē gako slepice shromážďage pod kří-
dla kuřátek swá shromážďit, a wšak nechčel.

Wlastowice křeráž hogj své mladé na zraku oslepené by-
linkas Celidony / wči zřehnému wšwánjm prostředků od Bos-
ha stwřených / k obogjmu žiwotu náležejících, y k oswece-
nj a spasenj duše, y k zdrawj těla případných : a zwlášť
aby lidé znali slepotu swau přirozenau / o nji Jan swatý mlu-
wí : Třewjž je gfy bdný, mizerný, chudý a slepý / radjmě tobě
aby oň swých pomazal Collirium, aby widěl.

Kježd wčj bdělawosti / křeráž neroliko neobměstá křáť přj-
letu swého / ale když se w nocj wšdij na odpocinnj / wgedně
nosč drží kamének / gřstlžebj vřnut / aby rychl gcho sřustem
zbuzen byl / a tak bdělawau stráž nad sěbau y nad gínymj
držj.

Arkamcy mladj, wčj nás Boží opatrowánjm znáti / a k něs-
mat. 147. 9. mu se w potřebách wřkati / gakož dj Dawid : Křeráž dáwá
pokrm křawcům mladým, křeráž wofagj k němu. Jtč / Wdo
připrawuge křawcy pokrm g / když mladj gcho k Wohu hřl-
266 18. 46. němu wofagj / a tawlagj se sem y tam pro neobřátek pokrmu.

Wčelieky wywčngj dobrému čádu a pracowitofiti / nebo
magj matku swau / aneb raděgj křáť gediného / tjm se řidj a
3pra

ruj a pilně snášejí : on pak že wšsemu dohlída, gak se co
bčá / gich tu prácy ponauka / a gakož tělo wčřšj ma wř g-
né wčelky, křídla pak menšj než gimé wčelky, a šhadla žádné
ho. Tak powyššenřw swčelkē y w dušowonj zpráwč, magj
byci dobročiwj ke wšechněm, žádnému nestřoditi, wčřšj křá-
řwu swau se newynášeiti / na wščeřko, co. kdy, gak se bčelari
má, pozor mjei : traupň, zahalčiwých lnochů, šfatarů,
pochlebňků, zřoběgů, netřepci. Pracugjčjm dobré práce
osřadčowati mezy swým lidem býwati / a oně péči wřstěns-
řkau mřwati.

Wšelké pak práce, a wřslowánj, y čádu gegich aby dobrý
čyl, a wřitek byl, né gako gčd / ale gako med / oro wřzbyčy pe-
čowati. A takž zase pobbánj křu Paním, a posřucháčj k w-
čitelám, a zpráwčům dušowonjm posřlššně, a wřpřjné se mje-
ti / činje wřl, a rozkazy Pána nedeřteřho a řčej swých předs-
řojených gakož to na mřřte Božíj k zpráwč předřstawých.

Takž y podobensřwaj rozřlčnā Duch Božíj z powach, a obyčej-
gů prac:wa bčelē / a na lidi obráčj : Gako čłowek opaustře-
gřjčy mřřto, a powofánj své wřřetěně podoben gčřj pečati
křeráž bčawš, a hřřido své zřeracuge. Jřem / Jakož práč
přico hlawu čłowěka přelečuge / tak zřřetěněstřwaj wřřetěně
wřněššně nebocházj. Jřem Jakož nie nřpřlaj čen křeráž
osřdla strogj předs obřjčegem práčů, než zřwččj : tak wřřetěny
čyřých wčej řábage nečádnē / nemá w tom Božího pořehná-
nj. Jřem / gakož práč posřpřchn do osřdla newčda že gčřj
protigeho žiwotu / tak lidé nečřřšj, smilnj, a čyřřolžnj / gako
práč do osřdla / aneb křřimci swč časné y wčněné pořpřchagj.

Gakož Koropřterwa šřřčej, a nie newřředj / tak křřož dobyřwā
řřaktu, wřřak s křřowau / w pčłowicj dnů swých mřřj o-
puřřiti geg / a naposřledj bude bčazen. Gakož hořkubice křá,
3ma. 18.

T e ú j a wřa

XIII. Bible a literatura rozjímavá

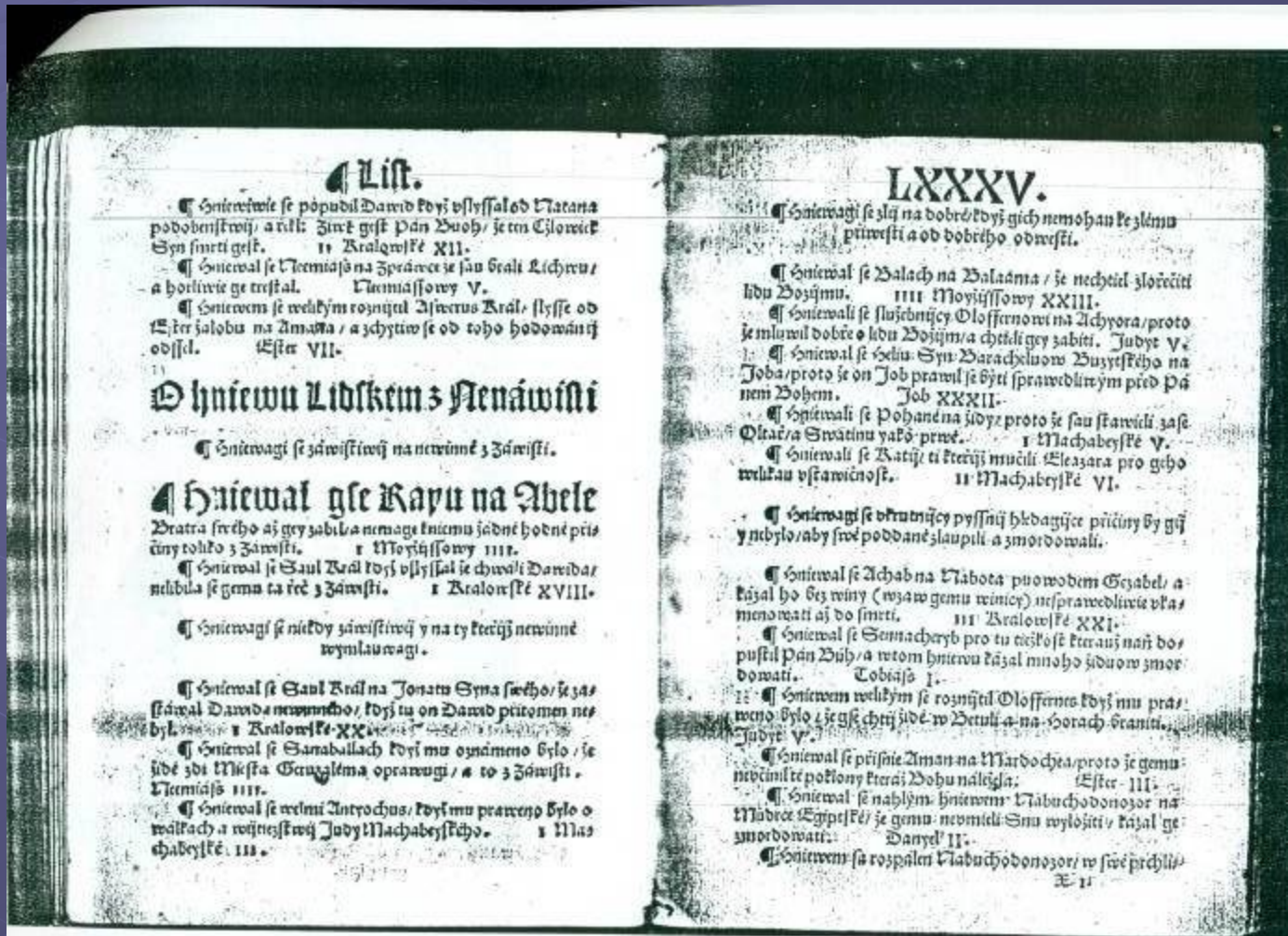
■ Rampigolis, Antonius de

■ Biblí zlatá Starého i Nového zákona, Praha 1543

■ Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

■ Služebná děvečka, B.d. i m.

Rampigolis, Antonius de
Bibli zlatá Starého i Nového zákona, Praha 1543

Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

Weypis oné žalostné Cesty
Svjete / Marye / a Jozeffa / do
Egipta z Nazoretu: kterak velké Jarmar-
ky / Strach / Blad / Sjezdi ty tři Swaté Os-
soby zakusyli / a jak veliký Žárlkové ne-
té Cestě se dali / wyraženy z Swota Krysta
Pána / a Panny Marye / a nynj w
Pischi wvedeno.

Wycisleno w Holomaucy.

Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

Gato : Kdyz pat p'rigde m'ug Pán zé.
¶ Ch weliká Lasto B'žj / weliká
Ponjzenosti / G'žisse / Marye /
Jozessa / welmi předrabých Hosti /
z nim se wérně vsjlegme / gednjim
Zlasem zaspjwegme / buď waffe
Swaté Gméno / na wěty zwelebno.
¶ Kdyz se gest Angel w'ázal / Jozes-
ffowi we Spánj / by wzal Marygi
s Djetem / pospichal bez Messkánj /
z Nazaretu do Egipta / hned Joz-
zess Marygi ze Sna / wzbudil by se
strogila / kteráž welmi twjllila. ¶
Swatý Joachym Osljčka / na Cestu
jim darowal / něco Potrawy wstat
málo / Jozess se welmi staral / že skz
sálowé Pustiny / welké Kopce a Dor-
liny /

179-540.5-70

Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

liny / ač sám dost w Zarmutku byl/
wstat gest Marygi těšyl. ¶ Když
po těch Horách blaudili/ strach přea
weliký meli/ Lotřj na ně wyškocili/
a ge objrat chceli/ Zázrat se stal wel
ký welmi / že ti Lotřj padli t Zemi/
nebo Gasnost welika / stkwěla se od
Dětáčka. ¶ Staršj Zbůgnj to
widauce / Lúšku gim prolazowal/
wezmauc ge do swé Chalaupky/
Gjdo Pjti obstaral / když Marya
ráno wstala/ Krysta G'čjsska tau
pala/ w té Baupeli též Žena Lotra/
swé Dje myla. ¶ Které plné stru
paw bylo/ Terešj obhččené/ pať ge
do Wody wložila/ bylo hned vzdra
wené/ Mordyř widauc té Milosti/
pleš

Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

plešal s welilau Radošti/ přes Hory
ge sprowodil/ takto t Děťátku mlu-
wil. ¶ Když se budešs vjirati / do
Bralowstwj wěčného / rač na mne
pamatowati / Sluhu wšak nebo-
dného/ na to gest wzał Odpustčeni/
pad na Kolena až t Zemi / Swatý
Jezeff s Marygi / welmi zemdenj
byli. ¶ Pod gedným Scromeni
seděli / tdež překrásné Owtocce/ bylo
ale wšak wysoko dostac ho nemo-
hauce / ten Scrom rychle bez Pros-
dlenj/ ohnul se až t samé Zemi / Jo-
zess s Pannau Marygi / zase se ob-
čerstwili. ¶ Lwowé/ Dracy/ Med-
wedowé / z Gessyné wylezali / wel-
lau Polkonu činje / gatoby ge wj-
sali.

Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

rali/ tdyž giž z těch Hor vycházeli/
ptaku hauffové letali / wšykni
hlasem spjwali / zdráwo buď náše
Stwořiteli. ¶ Kudy ty Osoby
swaté sli / Kúže prokřjwali / ke Ceti
Chwale Pána Krysta / libau Wúni
dávali / wšak tdyž t Herma Poli
přišli / welký Zástup Lidu našli /
gen se Stromu klaněli / a geg za
Boha měli. ¶ Ten Strom sebau
zatčás welmi / dábel z něho wylos
eěl / poklonil se t samé Zemi / Lid Po
hanský to widěl / Strachy wšykni
až strnuli / ten Strom nabył welké
Mocy / němý / slepý / kulhawý / Zdra
wý tu nabywali. ¶ W tom Mě
ste byl Chrám Pohanský / nakladně
wyz

Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

wystaweny / tdež Pohané Modly
měli / překrásně ozdobeny / w počtu
tři sta šedesáte / tdež ty tři Osoby
Swaté / tam wěseli / Dwěře sami /
hned se jim otewřeli. ¶ Modly
hned na Zem padali / w kusy se po-
lámali / Dáblowé vkrutně křwali / po
Egiptě lhtali / Kněz Pohanšký se po-
děl / pad na Zem GŁzisse prošel /
w Ochranu se poddával / za BŮha
geg wznával. ¶ Pohané se roz-
hněwali / zamordowat ge chtěli /
GŁzisse / Marygi / Jozeffa / oni se
škrýs museli / Silewý Strom se roz-
winul / ge škrýl až ten Lid pomínul /
tdež ochraněnj byli / po dnes má-
me Juamenj. ¶ Swatý Jozef
o Mar,

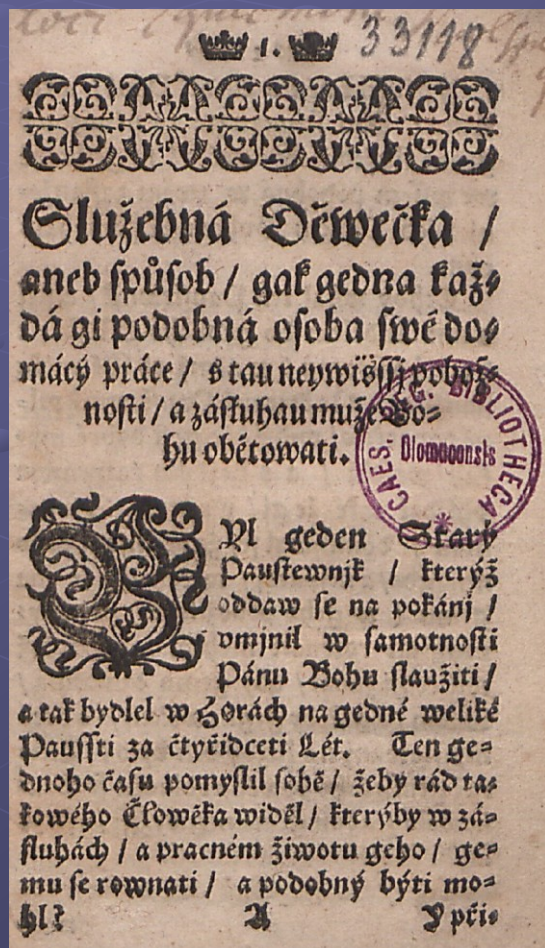
Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

o Matkau BŮžj / o Trinit Wody
prosyli / w mnoha Domech žádagis
ce / aby se občerstwili / nechtěl se žá
dný shtowat / a gim Trinit Wody
darowat ! ó weliká Nwoděčnosti /
ktobě předrahých Hosti. I Matka
BŮžj lhtostiwě / k BŮhu se gest mo
dlila / zemdlená gsanc s swým Dě
tátkem / Občerstwenj žádala / rychle
tu po prawé straně / wyskočila krás
ná Studně / tať že se občerstwili /
BŮžkau Moc welebili. I Gal
podnes máme Znamenj / tde ta Stu
dnice byla / neb Balsamowá Ža
brada / samo se tam wstěpila / tdež
se Lidu welmi mnoho / vzdrawilo
casu toho / Diwu množstwj / Žázra
tu /

Vejpis oné žalostivé cesty, B.d.

tu/ stalo se toho času. ¶ Ach pře-
rozmilí Křesťané / milžeme sy poz-
važte / gal z Maliclosti Křystus
Pán / musel mnoho snášeti / my
byž negalé Sauteni / máme hned
sy stěžujem / on za nás mnoho wy-
stal / by nám všem Slávu zvešťal.
¶ Wážíme sy geho Milosti / a ča-
sto rozgimegme / tuco Pisen ke Cti
Chwale / Křysta Pána spjwogme /
s našym Srdcem pozdrawügme /
a geho gíž milugme / Gřisso /
Jozeff s Marygi / budu
Ochráncy moji /
men.
✠

Služebná děvečka, B.d. i m.

Služebná děvečka, B.d. i m.

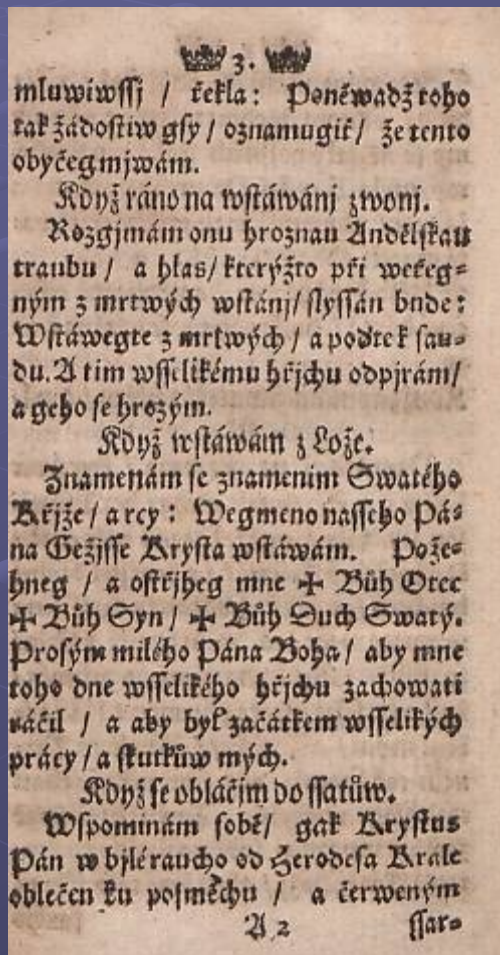
2.

Y přišel k němu Anděl Páně / a ře-
kl mu : Pod sem nau gá tě přivedu k
gedné služebné Děvečce / ta gest tobě
we všem podobná w twém zaslauže-
nj před Pánem Bohem Všemohau-
cým.

Tehdy wstal ten Paustewnj / a šel
s tím Andělem do gednoho Města / a
do toho Domu / w němž ta Děvečka
slaužila. Na kterauž Paustewnj pil-
ně popatřiw / widěl / že gest dobré mys-
li / weselá / a s každým rozpráví :
ohljdal také že gi / y wjge. A sum-
mau / domnywal se / že při nj nic toho
nenagde / a nespátj / w čemžby se ona
gemu (w geho pobožnosti) při ney-
menšším rownati mohla. Pročez
welice gi žádal / aby gemu oznámila /
w čem / a gakeby gegi cwičenj / a pře-
myslowánj na každý den bylo ? A te-
ráž gemu toho powědjeti dluho se zbra-
ňowala / až on gi na negwyžšj / štrze
lásku Božj k tomu přinutil.

Tehdy ta služebná Děvečka pro-
mlu

Služebná děvečka, B.d. i m.

Služebná děvečka, B.d. i m.

4.

Marlatowým pláštěm odjn byl od Ži-
důw / přitom hledjm toho dne / kdyby
my se něgaký posměch stal / ten a tako-
wý mylé Krystu Pánu obětowati / a
žádati / aby duffi mau oděwem Swa-
té ctnosti obdařiti ráčil : neb obyčej-
ně / tělo když hladce / a nádherně ossa-
cené býwá / duffe nahau se býti nachá-
zy.

Když zapinám živuteř / zášteru / a pá-
sek.

Pamatuj na prowazy / kterýma
Pána / a Spasitele mého / bez milosti
sau swázaly / a gak brozná wěc gest /
když pekelný Žoldnýř / a nepřitel diábel
hějchem / a zlosti swázanau duffi na
prowaze wede / a do propastj pekelné
spausstj. Nebo taužjm po prowáza-
tu / a četjzku / kterýž by mne s Miláča-
kem mým / a Ženichem Krystem Pá-
nem tak spogil / aby sme niřká sebau
rozdwogenj nebyly. Z příležitosti pak
zášteru wwozugj sobě na pamět tu kte-
rau Máte Božj / obnažené tělo Syna
swého

Služebná děvečka, B.d. i m.

5.

svého gest zakryla / na kteraužto nahoru
ani slunce patřiti nemoha / gest se
zatmělo / žádagice : ó bych mohla vždy
ctnostně / a mravně před Bohem / a ľda
my se chowati.

Když se obáuwám.

Přemegšlim / že gest Pán / a Bůh
nikdá žádné obuwy na swých nohách
neměl / a wšak množstwý těžkých
kročegůw pro mne giti / a wykonati rka
čil ; a gá z mé leniwosti když do kostela
sezwonj / ani noch hegbati nemohu / ač
k tancy / a k marnostem swětšým wela
mi bystrá / a rychlá se býti nacház
zým

Když se čepim / a zatwážuji hlavu
šatem.

Myslím na trnowau Korunu Krys
sta Pána / kterak gest w geho Swatau
hlawu velmi hluboce wtačená byla /
tak / že strže kosti až do mozku / a zčetea
dlnice oka geho se wrazilo / a že neslu
šij newěště Krystowá marně / a pišně
w čepenj strže wěnce / hedbáwně pen
tlič

Služebná děvečka, B.d. i m.

6.

slučky /perly / stříbro/ zlato sperkovaná-
nj. Item myslým na onen štát/ nymž
Pánu mému Gežíssi nemilostdnj židé
oči sau zavázali / a gať mnozý zatra-
cency z zauffanliwosti/wlasůw swých /
wšak nadarmo trhati / a rwáti budau/
kterých prw sobě wegž nad zlato sau
wázily. Aneb prosým/ aby Bůh tím
štatem oči mé zastěiti ráčil / aby na nic
zlého/a štodliwého dussi mé patěiti ne-
mohli.

Když lože stelu.

Kolikrátkoliw s postely heybnu /
aneb na peřinu rukau vhodím / toli-
krát na paměť přigde / kterať vkrutnj
katane žide / na newinné tělo Páně sau
byčem / y metlami se obořili / a tať
zohawili / že mistečka bez rány sau ne-
nechali / a wšak nic méně Pán Gežíš
ke wšemu mlčel. Z toho se vějm zná-
ti mé netrpěliwosti / gať někdy od Pá-
na / aneb Panj mé / aneb slowem podle
zaslauženj karaná / hned se tať sáwám /
gaťobych celý dum zbaufiti chtěla /
nemě-

XIV. Putování světem jako zrcadlo víry

🌐 Jestřábský, Valentin Bernard

Vidění rozličné sedláčka sprostného,
1710

Jestřábský, Valentin Bernard

Vidění rozličné sedláčka sprostného, 1710

Vidění sedláčkovo XVII.

Jak mnozí v kostelích pobožně, jiní nepobožně se chovají.

Po tak dlouhém o vojácích rozmlouvání, a daném sedláčkovi sprostnému naučení, řekl mu anjel Páně: „Viděls, sedláčku, již mnoho, co se v světě děje; ale co v kostelích, v domích Božích, v místech Pánu Bohu posvěcených a oddaných, ještě jsi neviděl. Podívej se tam, a podívej se, co se tam koná.“ I uvedl ho do jednoho velkého kostela v den Páně nedělní, v kterém bylo již lidí mnoho obojího pohlaví; a tři pěkně, každý podlé možnosti své, / oblečení. On pak sedláček jak to viděl, byl nad tím potěšen. Potom viděl, že kněz ze zákristie vyšel s ministranty, pěkným rouchem mešným oblečený, a k oltáři šel, aby mši svatou sloužil, a hned ji začal konati nábožně. On pak sedláček také se měl k pobožnosti, a měl za to, že všecken lid přítomný bude se nábožně Pánu Bohu modliti: ale brzo viděl, jak někteří ani neklekli, jiní toliko na jednom koléně klečeli, jiní šeptali aneb rozprávěli, jiní se smáli, a modlitím se překážku dělali, jiní na strany se ohlíželi, jiní zahálčivě seděli aneb stáli, jiní na ženské pohlaví všetečně vzhlédali, a ony na ně zas, zdáli by se někomu zalíbily, a spě provdati, a jako krávičky na jarmarku se prodati, mohly. Na modlitbu, a na konání mše svatě, malý pozor měly; vnitřní pak pobožnosti mnohém méně. Viděl také sedláček mnoho psův a chrtův v kostele běhati, na stolice i na oltáře neřádně, které s sebou páni aneb oficíři jejich přivedli, nejináče, než jako by se byli na honbu a lovení zvířít vydali: a tři psův / štěkáním a běháním lidem nemalou překážku dělali v modlení a v pobožnosti, a v slyšení mše svatě. Vidouce tyto věci sedláček, divil se tak veliké opovázlivosti, že sobě místa svatého a domu Božeho, a mše svatě, té oběti Pánu Bohu nejváctnější, tak málo vážili, a náležitěji nečili: a řekl k anjelu svému vůdci: „Co jsou to za lidé zde? Jsou-liž křesťané? A mají-liž za takové kostela Božeho, a mše svatě neuctění, hřích?“

Rekl anjel: „Křesťané jsou tito všickni, ale již u nich svatě věci v tak lehké vážení přišly, že se v kostelích nejináče než jako v domích obecních chovají. Ach tof není pocta a služba Pánu Bohu, ale raději neuctění, kteréž na ně hřích uvádí. Však pohané v svých sborích mnohém uctívějí se chovají. U Turkův kdo by psa do jejich kostela (oni jej měšit aneb mošea jměnují) uvedl, krk by ztratili: a tři Turci jsou, a předece to místo, které oni za svatě a Pánu Bohu oddané držejí, v takové vážnosti a uctivosti mají: a křesťané, kteří věru jistou a od Pána Boha vydanou mají, místa posvěcená a Pánu Bohu oddaná v tak malé vážnosti držejí. Všť mně, sedláčku, že, poněvadž pravá pobožnost mezi mnohými nynějšími v těchto zemích křesťany ubasla a vystydla, zažžel jí Pán Bůh a vzbudil mezi novými křesťany, totiž mezi japonskými, sinenskými národy, mezi Indány, Parakvariány, monomotapskými, mogorskými, Mexikány, etc. a jinými daleko od nás vzdálenými národy, které velební patres Tovaryžstva Ježíšova, a jiní řeholníci na věru křesťanskou obrátili a přivedli. Tam jest vidět, jak pobožně, pokorně a příkladně v kostelích se chovají, jak s pílačem a horlivým upěním se při mšech svatých Pánu Bohu modlívají: jak vzdychávají k Pánu Bohu, až se tři dobří lidských duší pastýři, patres Jesuiti, a jiných řádův mníši, musejí diviti, a veliké z toho mají potěšení. Žádný tam v kostele, byť i pohan do něho vešel, při konání mše svatě nezakašle, neodchrkuje, ani se nezasměje, ani čeho scestného se nedopouští. Všickni na / kolena kleknou, když jest tomu čas, a všickni vstanou, když vstáti náleží; nebo tak naučení jsou od svých duchovních učitelův. O jak mílo jest na tu jejich pobožnost hleděti! O jak tu pěkný příklad! Takových lidí z srdce pobožných modlitby horlivě vycházející, vzdychání a upění svatých anjelů do svých rukou přijímají, a Pánu Bohu obětují, jak činíval svatý Rafael archanjel modlitbám a dobrým skutkům starého Tobáše.

Netoliko pak noví křesťané na Novém světě tak pobožní a horliví v kostelích jsou, ale i staří v našich těchto zemích takoví byli za času svatých Chry a Strachoty arcibiskupův moravských, a po nich za mnohá léta: V Čechách svatý Václav kníže české, kterýž netoliko ve dne, ale i v noci do kostelův chodíval, a tam klekajíc na kolena, a někdy na zem se rozestříc, před oltářem Pánu Bohu se horlivě modlival. Dělal

Jestřábský, Valentin Bernard

Vidění rozličné sedláčka sprostného, 1710

také tak jeho dědové, totiž Bořtvoj a Lidmila knížata česká, kteříž po uznání Boha živého pravého, a po přijaté víře křesťanské a svatém křtu, na pobožnost se oddali, a odvedše knížetství synovi svému, sami v kostelích a na modlitbách největce času vynakládali.

5 Ale tyto příkladové známi jsou, anžž koho již pohnou k následování, povím ti jiný příklad, o kterém píše svatý Řehoř papež římský v třetí knize Rozmlouvání v kapitole 14. takto: Mních jeden, Izák jménem, z krajiny syrské přišel do města vlaského Spoletu, a vejda do kostela, kostelníkův žádal, aby se mu tu, jak by dlouho chtěl, modliti dopustili, a času pokojnějšího ven z kostela vyjítí nenutiti. Té chvíle tehdy na modlitbu se oddajíc, celý den na modlitbách strávil; ano i s dnem noc spojil. Druhého také dne spolu s nocí na modlitbách trval: potom také i třetí den k prvním přidal. To když jeden z kostelních služebníkův, jsa duchem pejchy nadutý, uhlídal, z čeho se měl vzdělávati, z toho k své škodě přišel: nebo ho pokrytcem, a hrubějí ještě pokládačem, nazýval, řka: že se před lidmi ukazoval, jako by se / tři dni a tři noci 136 v kostele modlil. A přistoupiv k němu s hněvem, políček mu dal, aby jako pokrytec, samý způsob života pobožného na sobě nesa, s hanbou z kostela vyšel. Ale hnedky zlý duch do toho kostelníka vešel, a před noby muže Božího Izáka nim hodil, a skrze usta jeho křičeti počal: „Izák mne vyhání! Izák mne vyhání!“ Nebo jak by mu říkali, jakožto přespolnímu, žádný nevěděli, ale jméno jeho ten duch vynesl, který, že by od něho mohli býtí vyhnáni, volal. Ale muž Boží Izák hned se za toho kostelníka Pánu Bohu modlil, a tak zlého ducha z něho vypudil. O tom napsal svatý Řehoř. Z toho se vidí, jak staří křesťané v kostelích se uctivě chovali, a Pánu Bohu modlivali; a jak Pán Bůh pyšného posmívače trestal. A to o modlitbě v kostelích. Již také slyš o mši svaté, jak pobožně má býtí od lidí v kostelích slyšená, a to celá, od počátku až do konce.

Mše svatá, poněvadž jest obět Pánu Bohu nad všechny jiné oběti, které od počátku světa obětované byly, nej/světější 139 a nejdůstojnější, má od lidí duchovních konaná býtí s tou největší pobožností: a s takovou také od lidu křesťanského má býtí slyšená, a ti, kteříž při ní tak se chovají, veliké milosti u Pána Boha nabývají, a na tom světě požehnání, pomoci a ochrany: na čemž pak světe světe v pokřesťech odsluženo je

cházejí. Slyš, co Pán Bůh vzkázal svatému Kassiovi, biskupovi narnienskému. Ten svatý biskup každého dne mši svatou s tak velikou pobožností konával, až se slzami políval: pročež od Pána Boha skrze kněze svého takové potěšení dostal: Čiň, co činíš, pracuj, co pracuješ, ani ruka tvá, ani noha tvá neustávej, na den svatých apoštolův ke mně se dostaneš, a zaslouženou mzdu přijmeš. — Kterýžto po sedm let na den svatých apoštolův, když obět mše svaté vykonal a tajemství svátosti velebně vykonal a přijal, z těla se vystěhoval do nebeské radosti. Čti o tom v čtvrté knize Rozmlouvání svatého Řehoře v kapitole 59. Ale takto tu historii rozuměj, jestliže ti otcové ducho/vní, kteří mše svaté pobožně sloužívali, takovou v nebi odplatu dostávají, že i lid světský, který je nábožně slychává, i na tomto světě milosti a ochrany Boží oubáven bývá, a v nebi odplaty věčné dostává."

Jestřábský, Valentin Bernard

Vidění rozličné sedláčka sprostného, 1710

Vidění sedláčkovo XXV.

O poutích na svatá místa, a o poutnících.

Řekl anjel sedláčkovi: „Ještě zavedu tě na svaté místo, na které se scházívá mnoho lidu putujícího, a ti tam žádávají a očekávají milosti od Pána Boha, od blahoslovené Panny / Marie, matky Boží, a od jiných svatých.“ Odpověděl sedláček: „Podrme tam, pane, a já rád s tebou na to svaté místo půjdu, abych se něčemu dobrému naučil, aneb co spasitelného viděl, aneb slyšel k potěšení mému.“ Když tam přišli, našli na tom místě lidu všelijakého množství veliké, a viděli, že ještě více o více jich přibývalo; nebo zdaleka přicházeli tam s procesí, s korouhvěmi, s obrazy svatých, s zpěvem, s trubením a bubnováním, a jinak připravení. I řekl sedláček k anjelu: „Dobře-liž i to poutníci dělají, že opustí své domy a hospodářství, ano i své domácí kostely, sem přitputovali? Zdá-liž Pán Bůh není v každém místě, a v každém kostele, a jest hotov uslyšeti každého věrného, kdo ho upřímně hledá a prosí?“ Odpověděl anjel: „Tak jest, jak ty pravíš, že Pán Bůh všude jest, a hotov jest vyslyšeti každého, podle velikého milosrdenství svého, a milosti své mu uděliti. Ale také věz, že jest dobře na svatá místa putovati; nebo Pán Bůh a blahoslovená Panna Maria zvolili a oblíbili sobě obzvláštní místa, na kterých by ctěni byli od lidí, prozby jejich vyslyšeli, hřěchy jim odpouštěli, a milosti udělovali. A potvrzují to mnohá dobrodění, která zázračně mnozí pobožní poutníci tam obrázeli. Však poutníci všickni mají na pouti choditi dobrým oumyslem. Dobrý pak oumysl jest, aby to putování bylo, ta práce a modlení ke cti a chvále Boží, a poutníkům na odpuštění hříchův, na dosažení odpustkův, a milosti u Pána Boha, a u Panny Marie, a na uzdravení neduhův duchovních i tělesných. Toho aby účastní byli poutníci, mají tam pokání učiniti z hříchův svých náležitě, a k stolu Páně jíti nábožně, a modlitby vykonávati pobožně. Kdo tak čini, má nádeji dobrou. Slyš

Tři panny šly spolu na pout samotné na svaté místo. Přihodilo se, že se s nimi sešli dva pobožní mníši, také na to svaté místo putující: a když se ku kostelu přibližovali, do kterého putovali, řekl jeden z těch mníchův: „Já budu mši svatou sloužiti nejprve, a vy všickni klečíc slyšte ji.“ Když tehdy pobožně sloužil, a byl v tejně modlitbě, in memento za živé, a dlouho se tejně modlil, byl u vytržení v duchu, a viděl, jak anjel Páně z nebe sstoupil, a měl v ruce pěkný věnec z červených růží, a položil jej na hlavu jedné z těch panen. Potom zas viděl, že ten anjel druhé panně postavil na hlavu věnec bílý a krásný, z bílých růží uvity. Naposledy viděl, že přišel ďábel hrozný, a měl v jedné ruce housle, a v druhé hadru nějakou šerednou, a mrštil tou hadrou třetí pannu přes hlavu, a šeredně ji pokálel. To když ten kněz viděl, přišel zas k sobě, a myslil, co by to vidění znamenalo. Když pak mši svatou dokonal, zavolal na stranu jednukaždou tu pannu, a ptal se první, jaký měla oumysl na pout jíti, a nač při mši svaté myslila? Odpověděla ona, že má dobrý oumysl Pánu Bohu na tom svatém místě se modliti: a že sobě rozjímal o trnové koruně, kterou Pán Kristus byl od židův korunován: a ta jeho koruna že byla krví jeho nejsvětější zbarvená. To slyšíc mních porozuměl, proč / ji anjel svatý na hlavu postavil věnec krásný z červených růží uvity. Zavolal druhou pannu, a ptal se jí, nač při konání mše svaté myslila? Odpověděla ona, že myslila, jak jest převeliká dobrota Pána Krista, kterýž lidem kajícím a prosícím milost svou štědře uděluje, a dary svými je poděluje. Poznal z toho mních, že pro to dobré myšlení anjel svatý přinesl jí věnec z bílých růží, a na hlavu jí postavil. Zavolal třetí pannu, a ptal se jí, jaký oumysl měla na to svaté místo putovati, a co, slyšíc mši svatou, myslila? Odpověděla, že myslila koupiti sobě rouchu nějakou pěknou, aby jí z pouti domu pro ozdabu těla svého přinesla, a na té pouti při muzice aby do tance šla a veselá byla po obědě. To slyšíc mních poznal, proč nepřišel k ní anjel jako k druhým; ale ďábel, a proč ji ten ďábel hadrem ohyzným přes hlavu mrštil, a proč v druhé ruce housle měl; totiž že ona oumyslu dobrého neměla, a na světské věci, i na tanec myslila.“ Gotschalch. Hohen part. Aestival. Serm. 100. C. (in Spec. ex. / tit. Peregrinatio. Ex. unico). „Z toho vidíš, sedláčku, že kdo putuje na některé svaté místo, má oumyslem dobrým putovati, a pobožně se tam chovati. Slyš

Jestřábský, Valentin Bernard

Vidění rozličné sedláčka sprostného, 1710

jestě jinou historii, jak někteří putovali na svaté místo, a jak
pěkný příklad na sobě ukázali.

Léta Páně 1355, byl veliký mor na pomzei pánův Bená-
čanův, a v jejich zemích, takže veliké množství lidu vymřelo:
5 kterýžto mor když se k zemi korintóské a k městu Utina při-
utlžoval, všichni páni téhož města starajíce se, aby ten mor
na jejich poddané i (t.) města se nedostal, učinili slib Pánu
Bohu, a blahoslavené Panně Marii, jestliže je zachová od toho
smutného pčdu, chrějí a budou putovati do Lorety, -kteráž
10 ve vlastě zemi jest, a tam poučkování náležitě učiniti. Vysly-
šel je Pán Bůh, a jakžovš široko a daleko ten mor lid hubil,
však do končin jejich ani do města nevkroutil. Průčez když ten
mor přestal, nařídili oni slavnou procesi, v níž bylo samých ze-
manův tři sta, a jiného lidu množství. Nesli na té procesi
15 o kruz kruzifixu pěkně ulešný, a jiné veliké dary do Lorety.
Když tam přišli, a do kostela vešli, tu bylo vidět, s jakou po-
božností a s pláčem Pánu Bohu a blahoslavené Panně Marii
dávokali ze ochranu od moru, jak vespolek se přátelsky objí-
mali, a všechno dobré sobě uvažovali: takže kdokoliv je viděl,
20 spiknutí nad takovým příkladem musel. Potom ty vzáctné se-
nanu přinesené dary v domě Panny Marie lauretánském ode-
vzali. Posud tato, sedláčku, zdalíže se títo poustafci Pánu Bohu
a Panně Marii neřítali. O tom píše Horat. Turzellan." (In Dau-
rcall. cap. 3. tit. 31. Ex. 1.)

Když tyto věci s poctivením a pochválením sedláček vysty-
šel, a metička na stranu se podíval, ohlídal jinou procesi, a me-
zi těmi byl obléhání do kápí plátěných, a hlavy měli zakryté
i tváře kuklami, záda pak odkryté, a ti se bíčovali; někteří
30 až do krve, někteří dost lebbe, někteří sotva bíčinky na hřbety
přikládali. Vidouce to, divil se, a ptal se anjela, co by to bylo?
A dobře-li by to dělali? Odpověděl anjel: „Kteří to činí ou-
my slem dobrým, totiž, aby tak za své hříchy sami sebe trestá-
ni, a bůjnost těla krotili, jak dělával i svatý Pavel apoštol,
a sám o sobě píše, že trestávní tělo své a v službu podroboval:
35 1. Corint. 9., dělávali také tak mnozí svatí, item, kteří se bíču-
jí k uznání Pána Krista, kterýž od bezbožných pro hříchy lid-
ské byl těžce po celým těle zbičován, ti také dříve dělají,
a zásluhu mají, a Pán Bůh jim pokuta zaslouženou odpustí.
40 Kteří pak z všetečnosti, aneb aby od lidu byli viděni a chvále-
ni tím nemůde dobrá odplata.“

Rekl sedláček: „Když jsem ještě mladý byl, slyšel jsem,
že některé paní měščky jednoho města královského zde na Mo-
ravě, když putovaly na svaté místo, a chtěly se také do kápí
5 mrskáčských oblécti, a potom se bíčovati, že se nejprve ura-
dily, aby se dobře vínem podroušily, aby bolesti netrpěly a ne-
cítily; ale že se více podroušily, než jejich hlavy unesti mohly,
na zem padaly. Což vidouce lidé sprostní, a o jejich chytrosti
nevědouce, myslili, že ony z veliké horlivosti k Pánu / Bohu
20 tak omdlevaly, až na zem padaly; ale jiní rozumnější vědou-
ce, co jest bylo, smáli se. A já sám sprostý sedláček ty paní
měščky jsem znal, a některou bych jmenovati uměl. Co se
tobě, anjelo Boží, o těch paních zdá?“ Odpověděl anjel: „Ti
a takoví těl svých mrskáčů žádně dobré odplaty a zásluhy
u Pána Boha neměli; ale trestání zasloužili. Zdalíže může kdo
15 Pána Boha ošditi? To pak věz, že dšbel z toho jejich opilství
a bíčování měl smích a radost, potom on je bíčoval v útistci
za to pokrytství, až se jim stejskalo. A jestliže se ony jemu
v moc do pekla pro jiné hříchy dostaly, tam on je mnohém
více bíčuje.“

Rekl zase sedláček: „Když jsem od tebe, anjelo vůdce
můj a učitelí moudrý, slyšel jmenovati dšbela, a ten že se
z některých pokrytských poustníkův posmívá, přišlo mně na
mysl starodávní přísloví, totiž: že kde Pán Bůh má kostel, tu
sobě také dšbel kapli postaví: jak já tomu rozuměti mám?“
25 Odpověděl anjel: „Rozuměj, sedláčku, takto: že dšbel hledí
pobožnost lidskou rušiti, a lidi k / tomu nabízi, aby někteří na
pout šli z všetečnosti; jiní aby tam dobře pilí; jiní aby tam
mohl něco ukrásti, neb peníze někomu z kapsy vytáhnouti;
někteří snad aby tam příležitost k smátnutí neb cizoložení na-
30 šli. Někteří tam ani mše svatě zcela neslyší, mnohém méně
kázání. A tak ne jeden z pouti větší břemeno hříchův domu
nese, než na pout nesl.“

Ptal se ještě sedláček: „Pověz mně, prosím, anjelo svatý,
také-liž páni, kteří pouť ustanovují, a hostiny tam strojí, a na
ně mnoho nakládají, mají za to zásluhu u Pána Boha?“ Odo-
35 věděl anjel: „Ne velikou mají zásluhu; nebo ani při tom více
svého zisku hledí, než cti a chvály Boží, a než spasení lid-
ských duší. Hledí, pravím, aby tam mnoho sudův piva a věder
vína vyšenkovali, a mnoho peněz natrháli. Kdyby oběd dosti
40 skrovný chudým, kteří právě chudí a bídní jsou, udělali, což by

Jestřábský, Valentin Bernard

Vidění rozličné sedláčka sprostného, 1710

je mnohém méně kořtvalo, byla by jistá zásluha a odplata u Pána Boha. Ale když velikým nákladem hostí pány, kněze, / mnichy, kteří mají dosti odkud žítí býti, malá za to odplata u Pána Boha bude. Zdáliž oni nevědí, co Pán Kristus u svatého Lukáše evangelisty v kapitole 14. mluví? Ba dobře vědí; neboť muži učení jsou; ale divnou nějakou nepozorností na to nepamatují, sed conformant se huic saeculo. Mluví tehdy Pán Kristus: Když činíš oběd neb večeři, nezvi přátel tvých, ani bratří tvých, ani příbuzných, ani sousedův bohatých, ať by snad i oni tebe zase nezvali, a byla by tobě odplata. Ale když činíš hody, povoluj chudých, kulhavých, slepých, a blahoslavený budeš; neboť nemají, odkud by odplatili tobě, ale budeš odplaceno tobě při vzkříšení spravedlivých."

213

Vidění sedláčkovo XXVI.

D žebřáčích.

Rekl zase sedláček: „Anjele můj milý, poněvadž jsem na pouť velmi mnoho žebřákův viděl, o těch bych také rád naučení slyšel; kdyby ráčila svatost tvá mně něčto o nich pravdivého oznámiti. Také jsi teď málo veš v rozmlouvání o pouťích a pouťnických slova Krista Pána učičního přednesl, aby ne bohaté pány, ani přátele u sousedy, na hostinu zvali ti, kteří by ji strojili; ale chudobné, žebřáky, slepé, kulhavé, etc. raději pozvali na hody; o žebřáčích rač mně moudrost tvá dáti naučení.“ Odpověděl svatý anjel: „Jest pravda, mnoho na té pouť žebřákův bylo, a bývá jich na jiných pouťích tak mnoho aneb více; ano i sem a tam se jich dosti mnoho prochází. Ale zdáliž to všechno chudí žebřáci jsou neb lidé potřební? Věz, sedláčku, že jest mezi nimi lidí lenošného dosti, kteří by mohli s prací býti, a živnosti sobě rukama dobývati, ale nechtějí pracovati, než zahálčívá a toulavý život vedouce, a z pouťi na pouť, z jarmarku na jarmark, z hodův na hody se smýkají, a almužnami se žijí. A jsou mezi nimi forteiní i nezbední. Forteiní jsou, kteří se dělají chromí neb kulhaví, a mohou dobře choditi; jiní nemocní, a hlavy zavazují, a nic jich nebolí; jiní dělají se býti slepými, ale dost by měli zraku k práci; někteří ukazují ruce aneb / nohy bolavé, a není tak; nebo věz jistotně, že jeden žebřák na pouťi sobě namazal ruku svou starým sejrem, a zklivenou ji držel, a lidem ukazoval, aby se zdálo, že má ruku velice bolávu, a aby tím více peněz od lidí dostal. Jiný se udělal chromým, a dal se druhému na trakači po pouťích voziti, jako by choditi nemohl; a když ho ten mladý na jedné pouťi nespěšně vezl, on mu domlouval, že ho zle veze, tak dlouho, až se svadili. Tu mladý hodil chromým i s trakačem z kopce dolu. A když se trakač a chromý v něm sedící počal z kopce dolu válet, chromý bojce se, aby se i s trakačem nepolámal, aneb nezabil, našel hned nohy, a vyskočic rychle

214

215

XV. Literatura poutní

*Keř hořící nezhořelý, to jest Krátký
vejtah podivného nalezení a podivnějšiho
v ohni zachování starožitného obrazu
milosti plného Nejsvětější Panny a Matky
Boží na Vranově, 1756*

Keř hořicí nezhořelý, 1756

Keř hořicí nezhořelý.

Exodi c. 3. v. 2.

To gest:

Krátký Wenzab podivného
Nalezení, a podivnějšího w Ohni
Zachování Starožitného Obrazu
Milosti plného

Světsvětější Panny

Mařary

Na Wranowě,

Blíž Keřlowského Města Wranowě
w Margrabství Morawském.

Který Roku 1240. nalezén, a po
dnesší Den w Kofele Bratrůw Neps-
menšých Řádu Swatého Otce Františka
z Pauly mnohými, a nečíslnými
Milostmi, a Zázraky
se stává.

Spolu s přiloženau Diegulu
Světlaného Bratřítwa

W tom Chramu Páně Bra-
nowském wyzdwižené gest

Pod Tytulem
Slawného na Sebe. Wzech
Králowny Sebeské

Panny Mařary,

Za Dosáhnutí poslední štia-
stné Podminky:

S některými Keřtickými gat Kan-
nami, tak Wděcnými, jakož p
středně poslední hodiny Dosa-
hnutí Wdělkami.

Ku Dotěšení Duchownímu wšem
Bratřím a Seřtrám představeným,
a wycílení.

S Dowolením Duchowní Wchnosti.
W War. v Církwi Swatoty, Roku 1756.

Předmluwa

Na
Mařanskému Sženáři.

Wstawi, a pobožný Mařáns-
ký Sženáři, wjm že twoge
gedná Zádost gest, aby taky w
našem Cířtu, Morawském, Ga-
přtu, Půwod podivného Nalezé-
ní, a w Ohni podivnějšího Za-
chování Starožitného Zazračného
Obrazu Swato. Wranowského
Panny MAŘAYE na swěto wy-
dany byl. Pročej aby twá Za-
dost plná byla, tu Prácy před
A 2 sebe

Keř hořicí nezhořelý, 1756

Předmluva.

sebe gšem wzał, a tak gať gšem
mohl w Křaťkosti wšechno wěrně
gšem zpsal. Odkud wěrný Ma-
ryánský Čtenáři s tauto mau pro-
stau, a kratickau, wšak ale dobře
můžajey Pracy, nepobřdeť, ane-
beť potudž w ni naležneš, coby Na-
prawen potřebowálo, lašťawě na-
praw, toho ale co w ni lepsiho
wbhdaš k Spasení twé Duše, a k
wěnnu Duchownímu Potěšení v-
juweg.

Královně Nebeskaú w Swa-
to-Wraněwském Obrazě wzyweg
a gi spolu sennau za šťastnau po-
sledníj Hodinu Smrti ponženě
pros, a žadeg, kterau gá sám so-
bě, y tobě, a wšem wěrným Ma-
ryánským Čtenářům, a Čtenáři-
cům sicečně šťastnau wůššuj.
Amen.

Předmluva.

Zůstávajeg wěrným, a ponže-
ným Maryánským Čtenářům,
až do posledního Wzděchnatí me-
ho

Na ten Čas Wde-
šawného Wraněwka pod
Cyrulem na Tebe Wstřej
Dámy Marye nebudny
Pracel, a Bůž Křádu ner-
menšyho.

nadarmo, nebo hned gať pro
Gruntáw Založenj Kopati začali,
teďhle mezy dwauma dubow-
mi Stromami, wygreweno gest to
Swětlo, totižto starodawnj ne-
porušenj Obraz Milosti plny
Dámy MARYE, z rowného
Děwa řezanj, naležen gest, a
gmenowanj Maršálek, žadaw-
cym Zdravym Oči swých obda-
ten, a oswěcen byl.

Stawen byl potom (aťkoliv
gen ze Děwa) Chrámu Paně, a
na wěčné Podděkowání Swětěl-
šty Marce BŮŽ (genž strže Dje-
mlowu gegi takowá welká Mi-
lost dotčenému Maršálowi ode-
lená byla) poswěcen. I tak
ten Obraz Milosti plny y s Du-
šinu Wranowškau k Swěleběn-
j přišel, řdyž z nepochopitedineho
Mi-

Keř hořicí nezhořelý, 1756

lesidenstwj swoho Lúno otwjrá, aby wšykni z Plnošti gegi přigali: Nemocny Vzdrowen, Samanecny Porěšen, Štěstný Opuštěn, Sprawedlny Milost, Angel pak Nebost. A tak wšim wšedno věmēna gest Swato-Wranowské Panna MARYA.

Dále dcy pobožneho Maryanšeho Ctenáče w znamosť wwešit, že jako podivně ten Obraz plny Milosti Panny MARYE Swato-Wranowské nalezen byl, tak také gestě podivněgi v prostřed Ohně zachován gest.

Nebo když Roku Tisícého, Šestýstého, Čtyřicátého Patého, Šwedgsta Armáda Královské Město Brno silně oblehla, někteří Duchownj našeho Řádu Nymenského své Autočistě na Hrad staro-

žarozitný (který se Tomš-Hrad gmenuge) wzali, kdežto taky Obraz Panny MARYE, spolu s Dokladem Kostelnym, a Drabau Bybliothekau přichranit chceli.

Přibodilo se pak, že gedná Šwedgská Partage od pěti stých Mužůw nedaleko od gmenowaného Hradu sšráffowala, do gnichžo Rukau gedon Sedlak se dostal, ten ze Strachu (aneb raděg z Dēmucen) ten Hrad s tím jawnym co w něm bylo přichraněno, prozradil.

Nepřitel z velké Dychtivosti do tom Dokladu, wšelke Lsti wšwal, aby to Mjsto dostal, gadož také naposledy z Neopatrnosti Dbležených, dorčený Hrad do Rukauch Nepřátelských přišel. Kostelnj Doklad, spolu s našimi Ducho-

Duchownjmi odeslán gest do Ležej Nepřátelského, před Benem ležej.

Amjceý Swadebnj Rauche Nymenského a Nymenského Wegwody Maximiliana de Lychtenstein Šwedgskému tehdejší commendirowanému Generálu nejwětšým Chwátanym K přewi za Kotist se dostal, Bybliotheca, spolu y s Hradem šize Ober docela šžajena gest.

Panny MARYE Obraz spolu s gedným Krucšfycem dřewěným zůstawali před Dbleženym y w Obležej w tom Pokozi na gednom Stole, kde Bybliotheca zavřen byla. Nebo zagatj Duchownj našej, když wyrozuměli, že Hrad y Bybliotheca w Prach a Pope obrácený gest, neginač se domnywali, než že taky Obraz zážraem žhoel.

Adyž pak ale na Šadost Legáta Jeancauskeho (který právě we Šwedgskym Ležej byl) a s našimi Duchownjmi dobře známý, propuštěni byli, o nic gineho wšstj starosti neměl, jako o zážraem Panny Marye Obraz, a protož s nejwětšým Chwátanym K přewi tam když gšau přišli, s velikau Bolesťi a šidečnau šalosti špatili Hrad docela špaleny.

Š čehož neginač se domnywali, než že y ten gegič předrabý Doklad w Popel obrácený gest; pročli lidski dostawj aspoň negaky geho opalemy Ostatek naleznauti, šem y tam mezy Popelcm pilně hledali, ale darmo.

Naposledy přitřesly se, že gedná chudá šena, z nemadany do

Keř hořicí nezhořelý, 1756

Gradu přišla, kterážto w myšlen-
kách okolo Příkladu toho Gradu
(kde Sstachety stáli) gdauce, zně, velký Drach se působí a dělá)
Božského Krázeň spatřila mezi spá-
lenými kusy, Obraz plný milosti do-
konce neporuffený, spolu s gedným
dřevěným Krucyffyxem, že Krázeň
a Hřebykové od Ohně spálení by-
li, Tělo pak do konce neporuffene
zůstalo, který Krucyffyx až po
dnešní Den w Kostele Wranow-
ském, v prostřed něho na Oltáři
Mramorowém poswěceném stoj-
cí se spatřuje.

Ten pak Swato-
záračný Obraz Panny MARYE
nebeský Otec, Bůh wssemohau-
cí až po dnešní Den tak podiwně,
a gisté záračně, neporuffený a ne-
poskwněný zachowává, že y w
těch neywětšých Schuffách pobo-
žných

zných Pautnykůw, obogjšho Po-
hlawj (kdežto w tom Chrámu Pá-
ni toho neymenššého Prášku na-
ten diwotworný Obraz padnau-
gine Milosti
wěrným Křestianům, a horliwým
Ctjtelům vděluje,
a dáwa.

Který Obraz gestli laskawý
Maryánský Milownjče widěti so-
bě žádáš, pust se do Kostela Wra-
nowského Neyswětějššy Matky
Božj Panny MARYE, kteregž-
to Kostel Nejoswjcenějššy a Neys-
lawnějššy Wegwoda a Knjze
Maximilian z Lichtensteinu, z
obwzlasťnj Pobožnosti k Neyswě-
tějššy Rodičce BOŽj, z Gruntu
w Roku 1624. stawěti začal, a ta-
kové Djšlo hodně widěnj, a wěčně
paměti Roku 1633. dořonal.